

Rūdolfs Ate, podnieks

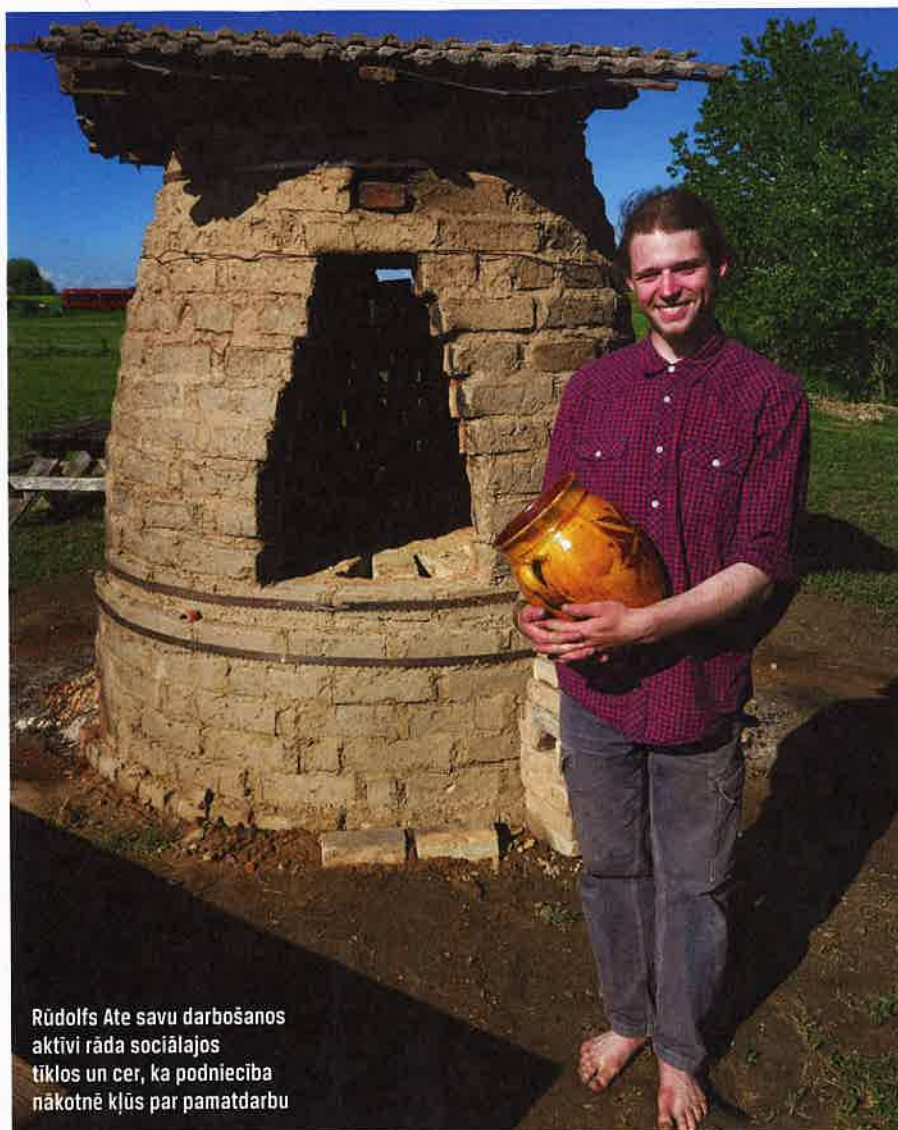
ETNOGRĀFISKO Rucavas trauku darināšanai pa vecai modei neviens nebija pieķēries 70 gadus, stāsta podnieks Rūdolfs Ate (20). Viņš ir rucavnieks un savas ģimenes mājās Ketverčos viesus sagaida basām kājām. Dodamies uz dārza galu, kur atrodas paša būvētais ceplis. Līdz tā atklāšanai vietējo iedzīvotāju lokā atlikusi stunda. Uz ugunsкура jau kūp zupas grāpis.

Rūdolfs taisa krūzes, podus un šķīvjus, ko glazē galvenokārt zaļā, dzeltenā un brūnā krāsā. Tādus traukus šajā pusē izgatavoja 19. gadsimta vidū un 20. gadsimta sākumā. Tomēr jaunais keramiķis tās nesauc par kopijām. «Būtisku atšķirību nav, bet labāk teikt, ka tas ir mans redzējums par šo tēmu.» Viņš ieguldījis milzīgu darbu izpētē, kam piesaistījis arī Valsts kultūrkapitāla fonda radošā darba stipendiju. Par seno tradīciju ieinteresējās, mācoties keramiķos Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolā.

Agrāk Rucava bijusi viens no podniecības centriem, stāsta Rūdolfs. Galvenais iemesls — netālu, pie Sventājas upes, atrodas trauku izgatavošanai derīga māla ieguves vietas. Mazajā ciemā darbojās vairāk nekā 10 amatnieku, un traukus brauca pirkt pat no tagadējās Lietuvas teritorijas. Taču cilvēku, kas var palīdzēt apgūt tehnoloģiskās zināšanas, mūsdienās vairs nav.

Viņš pētīja materiālus gan vietējā bibliotēkā, gan muzejos Liepājā un Rīgā. Vairākas reizes tikās ar pēdējās Rucavas podnieka Kārļa Volgemuta mazmeitu, kura dzīvo Jūrmalā un vēl atceras, kā vectēvs darbojies. «Viņš ir zināmākais mūsdienu podnieks.» Pirmās Latvijas laikā piedalījās Starptautiskajā mākslas un tehnikas izstādē Parīzē, kur ieguva sudraba medaļu.

Rūdolfs praktiskos eksperimentus sāka pagājušā gada vasarā. Bet šogad uzbūvēja autentisku cepli māla trauku dedzināšanai. «Tehniski tas bija visgrūtākais posms.» Cepli veido 300 nededzinātu ķieģeļu. «Mūsu galā tos sauc par burlakiem.» Katrs taisīts rokām, izmantojot māju tuvumā atrodamo mālu, kas nav derīgs trauku izgatavošanai. «Te jebkurā vietā divu lāpstu dziļumā tādu var dabūt.» Ketverču ceplis ir salīdzinoši neliels. Tā diametrs un augstums ir ap 2,4 metriem, tajā satilpst ap 400 trauku. Agrāk ceplis cēla pat trīs metru diametrā un četru metru augstumā, un tādos varēja salikt 1000 trauku.

Rūdolfs Ate savu darbošanos aktīvi rāda sociālajos tīklos un cer, ka podniecība nākotnē kļūs par pamatdarbu

Cepla ķieģeļus «mūsu galā sauc par burlakiem»

Jūnijā Rūdolfs absolvē Liepājas Mākslas, mūzikas un dizaina vidusskolu, un «visa tā keramikas padarīšana notika diplomdarba ietvaros». Ar podniecību gribētu pelnīt arī maizi, vairākus traukus jau izdevies pārdot. Ieguldīto darbu naudā novērtēt gan neesot viegli. «Naudas ziņā daudz neesmu tērējis, bet tas ir prasījis ļoti daudz laika. Esmu pateicīgs vecākiem, ka viņi atbalstīja.»

Šāda darbošanās Rucavai piestāv, jo papildina tūrisma piedāvājumu, kas balstās uz seno tradīciju kopšanu un saglabāšanu. Rucavā jau darbojas etnogrāfiskais ansamblis, tradīciju nams *Zvanītāji* un Rucavas sievas, te rīko tradicionālos svētkus, tajā skaitā

vasaras saulgriežus, gatavo senos ēdienus un dzērienus. «Cilvēku šeit paliek mazāk, tāpēc man to gribas vēl vairāk,» par senā amata celšanu godā un darbošanos savā dzimtajā vietā saka Rūdolfs. ●

— Ilze Šķietiece